

TAMPEREEN⁺
HIIPPAKUNTA

Luottamushenkilöiden peruskoulutus, osa 1

Jorma Juutilainen
lakimiesasessori

Esityksen sisältö

- Kirkon organisaatio
- Hallintoelinten roolit ja tehtävät
- Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely
- Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen
- Luottamushenkilön asema

Kirkon organisaatio

Kirkon organisaatio

- KL 7:1,1 §: "Seurakunta hoitaa itse asioitaan ja omaisuuttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä kirkon taloudesta erikseen annettujen säädösten mukaan."
- seurakunnan itsenäisyyttä kuitenkin rajoittaa tuomiokapitulin, kirkkohallituksen ja kirkolliskokouksen päätösvalta eräissä asioissa

Hallintoelinten roolit ja tehtävät

Seurakunnan hallintoelimiä ovat:

- kirkkovaltuusto
- kirkkoneuvosto / srk-neuvosto (ja sen jaosto)
- johtokunta
- kappelineuvosto
- toimikunta

Hallintoelinten roolit ja tehtävät

- kirkkovaltuusto päättää mm. seurakunnan veroprosentista, talous- ja toimintasuunnitelmasta, tilinpäätöksestä, ohje- ja johtosäännöistä ja virkojen perustamisesta, valitsee kirkkoneuvoston ja johtokuntien jäsenet
- kirkkoneuvosto vastaa mm. seurakunnan yleisestä johtamisesta, asioiden valmistelusta valtuustolle ja sen päätösten toimeenpanosta

Hallintoelinten roolit ja tehtävät

- johtokunnat: mm. työalan toiminnan johtaminen, asioiden valmistelu kirkkoneuvostolle, esitysten tekeminen ja lausuntojen antaminen
- vastuuryhmät?
- johtoryhmä?

Hallintoelinten roolit ja tehtävät

- ylintä päätösvaltaa käyttää kirkkovaltuusto
- käytännössä kirkkoneuvostolla on keskeinen asema seurakunnan johtamisessa
- seurakunnan viranhaltijoille on delegoitu päätösvaltaa rutiiniasioissa
- luottamushenkilöille kuuluu strateginen johtaminen ja viranhaltijoille operatiivinen johtaminen

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

Kirkon hallintomenettelyä ohjaavia säännöksiä löytyy mm.

- kirkkolaista (KL)
- kirkkojärjestyksestä (KJ)
- hallintolaista
- julkisuuslaista

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

Seurakunnassa on lisäksi omia sisäisiä sääntöjä:

- kirkkovaltuuston työjärjestys
- kirkkoneuvoston ohjesääntö / seurakuntaneuvoston ohjesääntö
- johtokunnan johtosääntö
- kappeli-/piirineuvoston ohjesääntö

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

Hallintoasian käsittelyn vaiheet viranomaisessa:

- asian vireille tulo
- asian valmistelu
- päätöksenteko
- päätöksen tiedoksianto
- päätöksen toimeenpano

- päätöksen seuranta ja arviointi

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

- päätösesitykset valmistellaan huolellisesti viranhaltijoiden toimesta
- päätösehdotusten tulee olla selkeitä ja perusteltuja
- luottamushenkilön on perehdyttävä riittävästi kokousasiakirjoihin ja päätettäviin asioihin jo ennen kokousta

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

Esteellisyys

- luottamushenkilö tai virkamies on sellaisessa suhteessa käsiteltävänä olevaan asiaan tai sen asianosaisiin, että se saattaa vaarantaa hänen puolueettomuutensa
- hallintolain 28 §:ssä on 7-kohtainen luettelo esteellisyyisperusteista
- kirkkovoaltuustossa esteellisyys rajoitetumpaa

Päätöksentekoprosessi ja hallintomenettely

Muutoksenhaku

- pääsääntö on, että hallintopäätökseen voi hakea muutosta, jollei sitä ole nimenomaisella säännöksellä kielletty
- oikaisuvaatimuksen tekeminen on säädetty muutoksenhaun pakolliseksi esivaiheeksi eräiden toimielinten päätösten osalta

Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen

- kirkollisten toimielinten kokousmenettelystä on säännöksiä mm. KL 25:6 §:ssä ja KJ 7:4 §:ssä
- kaikkia kokousmenettelyyn liittyviä kysymyksiä ei ole säännelty, vaan kyse on osin myös vakiintuneesta kokouskäytännöstä

Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen

Kokouksen kulku pääpiirteissään:

- kokouksen järjestäytyminen
- asian esittely (esittelijän päätösehdotus)
- keskustelu (mahdollinen vastaehdotus + kannatus, ns. työjärjestyspuheenvuorot)
- tarvittaessa äänestys (huomaa ero vaaliin!)
- päätöksen toteaminen
- kokouksen päättäminen

Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen

Eriävä mielipide:

- päätöksentekoon osallistunut ei ole vastuussa tehdystä päätöksestä, jos on esittänyt siihen eriävän mielipiteen (tai mikäli äänestyskäyttäytyminen ilmenee pöytäkirjasta)
- eriävästä mielipiteestä on ilmoitettava heti, kun päätös on tehty
- mahdolliset kirjalliset perustelut jätettävä pöytäkirjan tarkastamiseen mennessä

Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen

Roolit kokouksessa:

- puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä, pitää huolta järjestyksestä ja jakaa puheenvuorot
- puhujan on pysyttävä käsiteltävässä asiassa
- esittelijä vastaa siitä, että esittelyn tiedot ovat oikeita, riittäviä ja lainmukaisia
- sihteeri laatii pöytäkirjan puheenjohtajan ohjeiden mukaisesti

Kokousmenettely ja kokouskäyttäytyminen

Hyvään kokouskäyttäytymiseen kuuluu mm.

- järjestyksen säilyttäminen kokouksessa
- toisten kuunteleminen
- kyky sietää erilaisia näkemyksiä
- oman näkemyksen perusteleminen
- päätökseen sitoutuminen, vaikka se olisi erilainen kuin itse olisi halunnut
- luottamuksellisuus

Luottamushenkilön asema

- KL 23:1 § 2 momentti: ”Luottamushenkilön tulee edistää kirkon parasta sekä toimia luottamustoimessaan arvokkaasti ja tehtävän edellyttämällä tavalla.”

Luottamushenkilön asema

Luottamushenkilöllä on

- oikeus ja velvollisuus osallistua päätöksentekoon
- velvollisuus ilmoittaa esteellisyydestä
- laajempi tiedonsaantioikeus
- vaitiolovelvollisuus
- rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu tietyin edellytyksin

Lopuksi

- Seurakunnan toiminnassa luottamus-
henkilöiden ja viranhaltijoiden hyvä yhteistyö
on ensiarvoisen tärkeää
 - keskinäinen arvostus ja kunnioitus
 - säännöllinen keskusteluyhteys
 - ajan tasalla pitäminen puolin ja toisin
 - operatiivinen johtaminen kuuluu viranhaltijoille,
ei ”ohijohtamista”

Luettavaa

